

Byggnadsminnesförklaring av Oscarsteatern och Vasapalatset i kv. Hasseln 4 och 5, Klara församling, Stockholms kommun

Länsstyrelsen har i remiss 1982-01-25 berett kommunen tillfälle att yttra sig över länsantikvariens PM 1982-01-20 med förslag till skyddsföreskrifter enligt byggnadsminneslagen gällande rubricerade byggnader. Förslaget var utarbetat med utgångspunkt från ett av riksantikvarieämbetets tidigare utarbetat förslag.

Kommunen har i sin svarsskrivelse 1982-05-05 avstyrkt byggnadsminnesförklaring dels då kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i kommunal ägo genom den kommunala beslutsprocessen anses ge garanti för att bevarandeönskemålen bereds på samma noggranna sätt som andra frågor inom den kommunala kompetensen, dels då en byggnadsminnesförklaring inte medför någon ekonomisk fördel för kommunen. Kulturnämnden har dock inte haft något att erinra mot de föreslagna skyddsföreskrifterna. Kommunen har ej vidhållit ersättningsanspråken.

Samråd har ägt rum med riksantikvarieämbetet som tillstyrkt byggnadsminnesförklaring.

Länsstyrelsen konstaterar att byggnadsminneslagen gäller fastigheter även i kommunal ägo.

Med stöd av 1 § lagen om byggnadsminnen och med hänvisning till länsantikvariens PM förklarar länsstyrelsen Oscarsteatern och Vasapalatset för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter.

För Oscarsteatern:

1. Byggnaden får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller förändras.
2. Förändringar av teatersalongen samt av trapphus och foajéer får endast utföras efter förslag som granskats av och godkänts av länsstyrelsen.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

För Vasapalatset:

4. Byggnaden får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
5. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Länsstyrelsen lämnar råd och anvisningar i frågor om underhållet av byggnaderna.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skydds-föreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallas av särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 § byggnadsminneslagen meddela tillstånd därtill.

Enligt 14 § tredje stycket samma lag länder detta beslut till efterrättelse utan hinder av förd klagan.

Besvär till kammarrätten enligt bilaga (formulär A).

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit länsråd Lennart Lindskog, beslutande, länsassessor Karl-Henrik Ziefvert, bitr. länsarkitekt Erik Wretlind och länsantikvarie Bengt O H Johansson, föredragande.

Lennart Lindskog

Bengt O H Johansson

Kopia till:

riksantikvarieämbetet och statens historiska museér, del kvi
+ PM

riksantikvarieämbetet och statens historiska museér, med lag
kraftsbevis

byggnadsnämnden i Stockholms kommun + PM

Stockholms stadsmuseum + PM

fastighetsregistermyndigheten, med lagkraftsbevis
planenheten 2 ex

juridiska enheten

länsantikvarien 2 ex + PM

registret med lagkraftsbevis

akten + PM

BESTYRKES

B. Besen

Byggnadsminnesförklaring av Oscarsteatern och Vasapalatset
i kv Hasseln 4 och 5, Klara församling, Stockholms kommun

Stadsantikvarien hemställde den 20 juni 1967 hos riksantikvarieämbetet om byggnadsminnesförklaring av ett femtiotal byggnader berörda av "Cityplan 67", däribland Oscarsteatern och Vasapalatset.

Ovan nämnda byggnader uppfördes åren 1905-1907 för grosshandlaren J Hirsch efter ritningar av sin tids ledande teaterarkitekt A Anderberg. Efter restaureringsarbeten, som utfördes i början av 1970-talet, framstår teaterbyggnaden som en synnerligen välbevarad representant för det tidiga 1900-talets teaterbyggnadskonst. Vasapalatset som innehåller affärs- och kontorslokaler tillkom för att göra anläggningen riktabel och skall därför ses som ett komplement till teaterbyggnaden.

Efter utredningsarbete underrättade riksantikvarieämbetet 1973 inskrivningsmyndigheten att fråga väckts om byggnadsminnesförklaring av dessa byggnaderna.

Riksantikvarieämbetet upprättade därefter den 9 juni 1971 förslag till skyddsföreskrifter i samband med en byggnadsminnesförklaring. De föreslagna skyddsföreskrifterna omfattade exteriörerna samt för Oscarsteatern, teatersalong, trapphus och foajéer och för Vasapalatset, trapphuset.

Riksantikvarieämbetet hemställde i samband härmed hos kommunen om meddelande enligt 9 § byggnadsminneslagen beträffande eventuellt ersättningsanspråk.

PM

1982-01-20

11.392-856-76

Kommunen beslutade den 21 september 1977 att motsätta sig byggnadsminnesförklaring samt att - om byggnadsminnesförklaringen fullföljs - kräva att denna förenas med garanti att kommunens nu Sverblickbara merkostnader om 0,2 miljoner kr liksom framtida ersättningsanspråk kommer att tillgodoseas.

Av nämnda belopp faller 100.000 kr på Oscarsteatern och 100.000 kr på Vasapalatset. Ersättningsanspråken beträffa Vasapalatset hänför sig till skyddsföreskrifter gällande interiören. Länsantikvarien anser inte att ett oförändrat bevarande av Vasapalatsets trapphus är oundgängligen nödvändigt för ett bibehållande av byggnadens kulturhistoriska värde. Skyddsföreskrifterna för Vasapalatset bör således inte omfatta interiören.

Ersättningsanspråken beträffande Oscarsteaterns interiör hänför sig till merkostnader i samband med en eventuell handikappanpassning av teatersalong, trapphus och foajéer (50.000:-, 1977 års prisläge) samt ersättning för ändring av garderober utan betjäning, till garderober utan betjäning (50.000:-, 1977 års prisläge).

Enligt länsantikvariens bedömning innebär skyddsföreskrifterna inte något hinder i pågående användning. De kan därför inte föranleda rätt till ersättning enligt 5 § BML.

Skyddsföreskrifterna har sådan utformning att länsstyrelsen kan lämna dispens för ändringsarbeten avsedda funktionsanpassning. För merkostnader till följd av kulturhistoriska krav har riksanantikvarieämbetet möjlighet ge bidrag enligt förordningen om statsbidrag till vård av kulturhistoriskt värdefull betygelse (SFS 1981:447). Sådana bidrag är i första hand avsedda att utgå till byggnader som skyddas av byggnadsminneslagen.

Enighet råder om att byggnaderna har så högt kulturhistoriskt värde som förutsättes enligt 1 § BML. Länsstyrelsen bör därför byggnadsminnesförklara byggnaderna och utfärda följande skyddsföreskrifter.

För Oscarsteatern:

1. Byggnaden får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller förändras.
2. Förändringar av teatersalongen samt av trapphus och foajé får endast utföras efter förslag som granskats av och godkänts av länsstyrelsen.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

För Vasapalatset.

4. Byggnaden får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
5. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

Länsstyrelsen bör samtidigt erinra om följande.

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skydds-föreskrifter finnes nödvändig för att byggnaden skall vara till nytta eller om sådan ändring eljest kan anses påkallad av särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 § byggnadsminneslagen meddela tillstånd därtill.

Per H. Johansson
Per H. Johansson

Ester Magnusson
Ester Magnusson

Den som vill överklaga länsstyrelsens beslut skall göra det skriftligen genom besvär hos kammarrätten i Stockholm.

Besvärshandling skall ha kommit in till kammarrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet.

I besvärshandlingen, som skall vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller hans ombud, skall anges det beslut mot vilket talan förs, vad som yrkas samt de omständigheter som åberopas till stöd för yrkandet. Klaganden bör vidare uppges bevis som han vill åberopa och vad han vill styrka med varje särskilt bevis.

Klaganden bör i besvärshandlingen uppges namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer.

Inlämnas besvärshandlingen med posten skall det ske med betalt brev adresserat till: Kammarrätten i Stockholm, Fack, 103 10 STOCKHOLM 2.